

PONTBRIEF

APRIL 2021

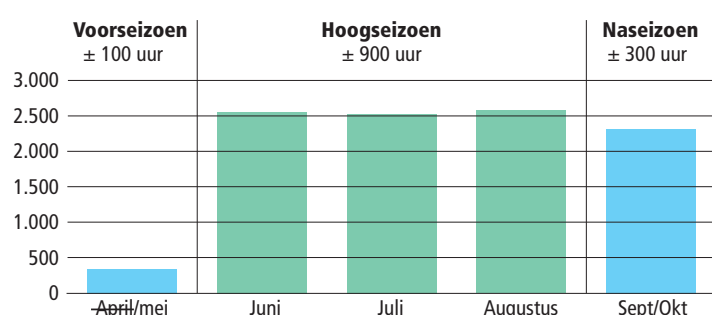
HOPELIJK NIET NOG EEN HEEL CORONASEIZOEN

We hebben weliswaar meer passagiers gehad dan in 2019, maar ons tiende seizoen was korter en ons terras bleef gesloten voor passagiers. Niet alleen het overzetten is aardig werk, ook het luisteren naar de verhalen van passagiers van heinde en verre, de gesprekken bij een kop koffie op het terras. Die hebben we in 2020 gemist. Ook de jaarlijkse voor- en naseizoenvergaderingen en de barbecue. Dat zijn juist de avonden waarop je alle vrijwilligers weer eens ziet, niet alleen degenen waar je diensten mee gedraaid hebt. De schippers hielden zich goed aan de regels en gelukkig liep geen van onze vrijwilligers corona op.

We hoorden in 2020 veel zachte g's. Brabanders en Limburgers ontdekten het noorden, kenden Thailand soms beter dan Friesland - men zegt nooit Fryslân. Men was onder de indruk van het mooie landschap en de vriendelijkheid van de Friezen. Opvallend was dat de zuiderlingen strikt de regels volgden. Zij hadden de corona-explosie meegemaakt, kenden familie of vrienden die het gekregen hadden en soms waren overleden.

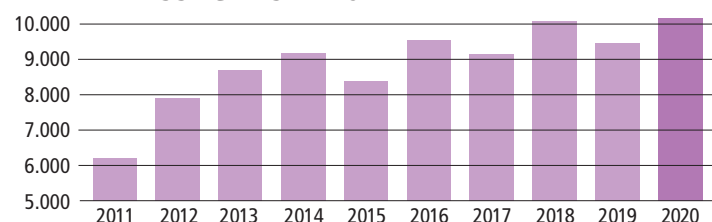
Vooreerst ziet het er nog niet naar uit dat we in 2021 de eerste maanden weer 'normaal' kunnen varen. Het afstand houden aan boord zal nog wel blijven, maar misschien mag het terras later in beperkte mate open.

AANTALLEN PASSAGIERS IN 2020

In de bovenstaande grafiek zijn alleen de passagiers verwerkt die een kaartje kochten. Reken de passagiers met een abonnement of een vrijkaartje mee, dan komen er ruim 1000 overzettingen bij.

AANTAL PASSAGIERS PER JAAR

PERSONEELSZAKEN

Tamme Velstra en Annamarijke van der Schoot zijn na 10 jaar schipperen gestopt. Tamme zat lang in het bestuur, bouwde de steigers en deed veel onderhoudswerk. Annamarijke heeft verschillende activiteiten naast het schipperen georganiseerd. Het bestuur bedankt hen voor hun inzet!

Een aantal schippers heeft vanwege corona en hun eigen zwakke conditie of die van kwetsbare gezinsleden, vorig seizoen niet gevaren en daar heeft het bestuur alle begrip voor.

MEI'K WOL OER?

Wanneer de pontschipper dit hoort reageert hij (zoals betaamd) met een: 'Ja wol hear, stap mar op'. Want daar is hij voor; passagiers die naar de overkant willen met de pont. Hij denkt daarbij niet aan sociale media als Facebook of Instagram.

Mei'k wol oer - zonder vraagteken - is de Friese vertaling van *vind ik leuk* oftewel een *like* (duimpje omhoog). Dat is meestal de reactie van mensen op berichten of foto's van anderen op sociale media. *Mei ik wol oer* wil in het Fries zeggen dat je het wel aangenaam vind, leuk vind.

Maar je kunt ook bedoelen: mag ik wel over? en in onze context is er maar één betekenis: mag naar de andere kant?

Weinig passagiers zingen nog het liedje *Schipper mag ik overvaren, ja of nee?* Wij schippers zijn geen influencers die ons

bestaansrecht ontleen aan hoge aantallen likes. Wij oordelen niet op grond van kwantiteit: hoe meer dopaminebevorderende likes hoe beter, ongeacht de inhoud. Het evaluatiekader van de pontschipper waarmee hij naar zich-zelf en de wereld kijkt bestaat niet uit enkelvoudige emoties als 'leuk' en 'niet leuk'. De ware pontschipper houdt niet van oeverloos en reflexmatig reageren zonder taal endoor middel van emoticons. Hij is zichzelf tussen land en land, tussen hier en daar en zet dan voet aan wal. Zijn diepmenselijke behoefte aan erkenning is alleen maar een 'bedankt' en daar mei'k wol oer...

Albert Nauta

KANAALZAKEN

Zoals wellicht bekend is, mogen vanaf dit jaar binnenschepen tot 135 m door het Prinses Margrietkanaal. Het Van Harinxmakanaal tussen tussen Leeuwarden en het Prinses Margrietkanaal wordt daarom momenteel verbreed en verdiept en vanaf de weg tussen Leeuwarden en Drachten is dat goed te zien.

Volgens onderzoek schijnt het minder rendabel te zijn om het kanaal tussen Harlingen en Leeuwarden te verbreden en uit te diepen. Bij ons blijven de grootste passerende schepen (klasse Va) maximaal 110 m lang en 11,40 m breed zoals de *Rudan-D* en de *Viking*. Als twee geladen klasse Va schepen elkaar bij ons passeren - zie foto - blijft er niet veel ruimte over. Dan wachten we even

met varen en liggen goed vast, zodat de zuiging de *Jacob Petrus* niet het kanaal intrekt.

Het Van Harinxmakanaal kan gaan dienen als omvaarroute bij een stremming op het Prinses Margrietkanaal. De provincie gaat de bochten bij Franeker, Langdeel en Froskepôlle verruimen.

Het vervangen van provinciale bruggen zet de provincie de komende jaren voort. Op de meest krappe delen van de vaarweg worden plekken ingericht waar geladen Klasse Va-schepen elkaar veilig kunnen passeren. Bij bruggen worden wacht- en ligplaatsen aangelegd of vervangen.

Voorlopig blijven de graafmachines bij Kingmatille weg.

BESTUURSWISSELING

Jouke Vlietstra

In 2013 begon ik als schipper op de pont, na mijn vervroegde pensionering. Eind 2013 vroeg Libbe Riemersma mij om bestuurslid te worden voor schipperszaken, roosterbewaking, en daarnaast de rol van Harm Terpstra over te nemen als opleider van nieuwe schippers.

In januari 2014 woonde ik de eerste bestuursvergadering bij en ben dat blijven doen tot januari 2021. Met veel plezier!

Eén van de eerste dingen, die ik wilde veranderen was de inhoud en vormgeving van het Handboek voor Pontschippers. Samen met Henk Jukkema hebben we daar samen goed uitzienend bruikbaar naslagwerk van kunnen maken. In de 7 jaren van mijn bestuurslidmaatschap heb ik 27 schippers mogen opleiden tot pontschipper op de *Jacob Petrus*. Dat er in al die tijd slechts 4 zijn afgehaakt, meestal om gezondheidsredenen, leert mij dat pontschipperen op Keimpetille kennelijk een bezigheid is, die met veel enthousiasme wordt uitgeoefend.

De eerste 5 jaar heb ik gepoogd de professionaliteit van de schippers nog een extra glans te geven door met behulp van de KNRM afdeling Harlingen tweejaarlijks een drietal oefenavonden te houden in Man-Over-Boord situaties, die ons inzicht hebben verschaft over hoe te handelen in dergelijke situaties, maar ook qua toerusting van de pont, zoals grijpkoorden, zwemhaak, uit-hangbaar trapje en zwemtrapjes bij de veersteigers.

Met oud-voorzitter Meindert Lodewijks hebben we ook het uniforme uiterlijk van zowel schippers als cateraars op orde kunnen brengen met polo en windjack, voorzien van het logo van de pont.

Het is goed, dat bestuursleden regelmatig rouleren, dan krijgen andere schippers/cateraars ook de gelegenheid om hun inbreng te hebben in het hele reilen en zeilen van de voetgangers- en fietsersveerdienst. Ik heb het met veel plezier gedaan en wens mijn opvolger Pieter van Lingen eveneens een goede tijd toe!

Voorlopig blijf ik doorgaan met schipperen en opleiden van nieuwe schippers en kijk ik al weer reikhalzend uit naar de start van het nieuwe seizoen. Tot ziens op de pont!

Pieter van Lingen

Sinds 2015 schipper ik met veel plezier op de pont. Het verzoek om bestuurslid van onze stichting te worden heb ik ingewilligd en ga mij voornamelijk met technische zaken bezig houden. Hoewel mijn beroep niet direct technisch was, hebben mijn hobby's altijd te maken met techniek, luchtvaart en fotografie. Na het beëindigen van mijn

beroep kreeg ik daar meer tijd voor en met het varen van mijn eigen schip en met de pont.

Aan de *Jacob Petrus* hebben we voor het komende seizoen technische wijzigingen aangebracht. Zo is de elektronica en de mechanische constructie van de vermogenshendels geheel vernieuwd.

In de tweede week van maart 2021 zal de verlengde havenkade gereed zijn. Twee nieuw aangebrachte liggende balken vormen dan met de bestaande ligger een lange strakke kade die over de gehele lengte ook een degelijke vaste rubber fender krijgt.

De aanlegsteiger aan de overzijde krijgt ook een langere kadebalk met dezelfde rubber fenders. Het gebruik van losse fenders of autobanden is hierdoor overbodig.

Het nieuwe seizoen gaan wij varen met een schoon onderwaterschip. De oude primer en antifouling is vervangen door een nieuwe milieuvriendelijke en kopervrije soort. De anodes zijn worden vervangen door een wisselbaar type.

De grote brandblussers hebben een keuring ondergaan en er komen twee nieuwe aan boord. Alle landvasten zijn vervangen door nieuwe met waar nodig gesplitste lussen. Met deze vernieuwingen hopen wij nog betrouwbaarder te gaan varen.

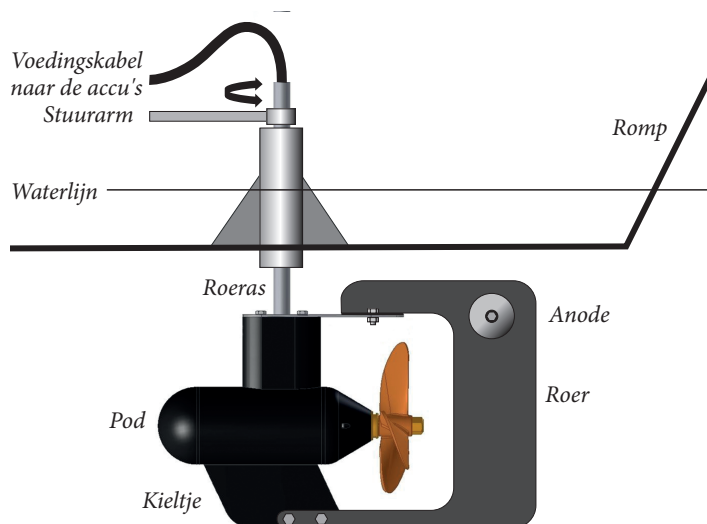
DE PODMOTOREN

Elektrische aandrijving is mooi, maar veel passagiers hebben er geen idee van wat er onder water gebeurt als de schipper de vermogenshendels bedient en aan het stuurwiel draait. De illustratie toont een stuk van de zijkant van de achterstevan en 1 van de 2 podmotoren. De pod (Engels voor peul) is de zwarte afgeronde cilinder waar de oranje schroef aan vastzit. De Kräutler podmotoren, die naast elkaar ingebouwd zijn, kun je beter roerschroeven noemen. Schroef en roer vormen één geheel en zijn naar weerszijden 45° bestuurbaar. In de romp zijn de 2 stuurarmen van de roerschroeven verbonden met een hydraulische cilinder die via het stuurwiel heen en weer getrokken wordt en beide roerschroeven tegelijk doet sturen. Het vermogen en de stuwrichting - vooruit of achteruit - van de roerschroeven, is met twee hendels te regelen.

De elektromotor bevindt zich onder water in de pod en wordt gekoeld door het langsstromende water. Van groot belang dat er via de draaiende schroefas geen water in de motoren kan komen. Keerringen zorgen voor een goede afdichting, en die moeten regelmatig gecheckt en eventueel vervangen worden. Dat gebeurt tijdens het winteronderhoud als de pont op de kant staat.

Achter de schroef is een roertje bevestigd, dat zorgt voor een gerichtere stuwdruk en dat ook nog wat sturende kracht heeft als de pont zonder vermogen uitdrijft bij het aanleggen.

Het ronde dingetje op het roer is een zinkanode die er voor zorgt dat het edele metaal van de bronzen schroef het minder edele

aluminium van het roer en de romp niet wegvreet door elektrolyse. Die zinkanode wordt wel langzaam weggevreten en moet om de paar jaar vervangen worden. Zinkanodes zitten ook op de romp om wegteren van het aluminium te voorkomen.

Elke motor heeft een vermogen van 3,5 kW, dat is iets meer dan 4 pk en net voldoende om de *Jacob Petrus* met 2 schippers en 12 passagiers met fietsen aan boord nog tegen windkracht 6 in te stuwen. De niet afgebeelde boegschroef die dwars op de vaar-richting werkt, heeft een vermogen van 4 kW, dat is bijna 5,5 pk.

VERBETERINGEN PONT & KADEN

Naast het gebruikelijke onderhoud zoals het aanbrengen van nieuwe aangroeiwerende verf, zijn een aantal verbeteringen uitgevoerd die vooral het aanleggen gaan vergemakkelijken. Beide kaden zijn voorzien van nieuwe wrijfhouten en rubber Ω -fenders. Op de romp zijn schuine strips gelast waartussen D-fenders zijn geplaatst. Losse ballonfenders of autobanden zijn nu niet meer nodig.

Een kleine verbetering is het hogere plaatsen van de anodes op de roeren zodat ze de stuwdruk van de schroef minder hinderen. Dat levert iets meer vermogen en minder vibraties in de roeren op.

CORONAREGELS

Die hebben we zeer serieus genomen. De komende en gaande passagiers werden gescheiden door linten, naar en van de steigers geleid. Het terras was, behalve voor de schippers, dicht. Aan boord waren de staan- en zitplaatsen gemarkeerd met gele tape, in een bakje aan de reling alcohol om handen te wassen en betaling gebeurde zonder handcontact. We gaven geen kaartjes, maar turfden op een lijst de passagiersaantallen. Er kon dit jaar ook gepind worden, alhoewel dat niet altijd makkelijk was omdat het verbinding maken soms niet lukte.

Vooreerst blijven de regels nog gehandhaafd. Als de horecaterassen open mogen, kan dat bij ons ook. Wat minder stoelen en dan is afstand houden geen probleem. Dat passagiers zich al te knus gaan gedragen, is vrij onwaarschijnlijk, want wij schenken geen alcohol.

De diensten beginnen op 24 april, dagelijks van 13:00 tot 18:00 uur, in de weekends van 10:00 tot 18:00 uur. Zie voor meer info de website.

ROB JOLING

Mocht u denken: ik ken die man ergens van, wie is dat ook al weer, dan is dat zeer goed mogelijk. Rob was een succesvolle tenniscoach en voorzitter van de KNLTB, Afdeling Fryslân. Hij heeft een heel tennisleven achter de rug.

Varen was hem voor die tijd al niet vreemd, hij heeft ook veel gezeild. Bescheiden, vriendelijk en

meestal voorzien van een goed humeur, kun je prima diensten met hem draaien. Hij heeft geen last van belangrijkheid, maar kan mooie verhalen vertellen. Rob is één van de getrouwen die ook gebeld kan worden als er 's winters dienst gedraaid moet worden als ergens een brug voor onderhoud gesloten is. Een onopvallend waardevol mens.

FINANCIERS EN SPONSORS

Weet dat u mede dit project hebt doen slagen en in stand houdt. Vele duizenden maken er elk jaar gebruik van en willen dat niet meer missen! Dank daarvoor!

OVERHEDEN

Provincie Fryslân, EU-POP geld en Verenfond/BDO,
Voormalige gemeenten Franekeradeel, Littenseradeel en Menameradiel.

FONDSEN

ANWB, Stichting VSB Fonds, Stichting Doelwijk, Stichting Herbert Duintjer Fonds, Stichting Juckema - Sideriusfonds, Fonds Bolsward - Dronryp 1963, Stichting VSB Fonds, Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij, Stichting Multifunctioneel Bedrijvenscentrum Westergozone, Wonen Noordwest Friesland.

SPONSORENDE BEDRIJVEN

Rabobank Noordwest Friesland - Leeuwarden, Ydema Kozijnen BV, Dronryp Recreatiepark Bloemketerp - Franeker, Dygra Lichtreclame - Dronryp, JJP Design/JJP Computers - Peins, Phiro Kappers vof - Franeker, Douwenga Gevelrenovatie & Voegbedrijf - Franeker/Zweins, Kuiper Verzekeringen - Heerenveen, Ontwerpstudio Jukkema - Dronryp, Mannen van Staal - Leeuwarden, Ganzinga Schilderwerken - Dronryp, De Stadsherberg - Franeker, Fietsspecialist Van Der Woude - Franeker, Conradi's Constructie - Dronryp

ADVERTEERDERS IN DE FOLDER 2021

Marten's Fish & Chips - Franeker, De Korenaar - Franeker, Ynsjoch Administratie - Franeker, Slagerij Terpstra - Franeker, Stockmann Wonen & Meer - Dronryp

Dit is een uitgave van de Stichting It Pontsje Werom
Secretariaat: Keimptilsterdyk 8, 9035 VL Dronryp
www.fietspontkeimpetille.nl
www.facebook.com/fietspont.keimpetille
pontsjewerom@gmail.com

Redactie en vormgeving: Henk Jukkema
Foto's: Pieter van Lingen, Meindert Lodewijks,
Henk Jukkema e.a.
Druk: Rekladruk, Gytsjerk

